

Zpráva z akce „Pozemkové úpravy a čerpání dotací z Programu rozvoje venkova - konference“

30. května 2019

Restaurace Švejk, Bublava 245, 358 01 Kraslice

Konference s názvem Pozemkové úpravy a čerpání dotací z Programu rozvoje venkova se konala dne 30. května 2019 v obci Bublava, pod záštitou a za finančního přispění Celostátní sítě pro venkov. Zúčastnili se jí zástupci z řad starostů měst a obcí, členů Místních akčních skupin. Jedním z cílů konference bylo představit pozemkové úpravy jako nástroj pro hospodaření s vodou v krajině, snížením sucha a jeho dopadu na české zemědělství a seznámení se s realizací pozemkových úprav pomocí dotačních možností z Programu rozvoje venkova.

Konferenci slavnostně zahájila Ing. Růžena Vrbová, zástupkyně Krajského pozemkového úřadu pro Karlovarský kraj, která apelovala na zapojení veřejnosti do procesu pozemkových úprav. Ing. Vrbová zdůraznila, že cílem pozemkových úprav není jen snaha zlepšit hospodaření těch, kteří půdu vlastní, ale jde o proces, který má snahu zajistit podmínky i pro ochranu našeho půdního fondu, životního prostředí vod a vodního hospodářství. Priority pozemkových úprav se mění, v minulosti bylo důležité vypořádání vlastnických vztahů a zpřístupnění pozemků, v současnosti je prioritou akumulace vody a její další efektivní využití v krajině. Součástí pozemkových úprav bude zaměření se na návrh a realizaci závlahových opatření s ohledem na potřeby těch, kteří na pozemcích hospodaří a zabezpečení zdrojů závlahových vod. Ing. Vrbová všechny přítomné vyzvala k součinnosti monitoringu eroze zemědělské půdy a uvedla, že je potřebné hlásit události, při kterých dojde k poškození zemědělského půdního fondu (zejména odnosu půdy) způsobených vlivem dlouhodobého nevhodného hospodaření nebo po větších srážkových událostech (lokálních bouřkách, přívalem dešťů) na pobočky krajských pozemkových úřadů.

Na úvodní část konference navázala Bc. Marcela Synková, koordinátorka Celostátní sítě pro venkov pro Karlovarský a Ústecký kraj. Ta představila Celostátní síť pro venkov, jejíž hlavním cílem je propagovat Program rozvoje venkova a přiblížit široké veřejnosti možnosti čerpání finančních prostředků z tohoto dotačního titulu. Právě Program rozvoje venkova je kromě financování ze státního rozpočtu příležitostí pro realizaci pozemkových úprav. V programovém období 2014–2020 je na operaci 4.3.1 Pozemkové úpravy z Programu rozvoje venkova vyčleněna přibližně 3 500 mil. Kč a příjemcem podpory je Státní pozemkový úřad, resp. pobočky krajských pozemkových úřadů. Nenávratnou dotaci ve výši

100% způsobilých výdajů je možné využít na geodetické práce a realizaci plánů společných zařízení.

Ing. Jitka Blehová, zástupce Krajského pozemkového úřadu pro Ústecký kraj, pobočky Děčín, svou přednášku zaměřila na úspěšně zrealizované projekty pozemkových úprav. Uvedla, že pozemkovými úpravami jsou vytvářeny návrhy nového uspořádání pozemků. Na tyto návrhy pak slouží k realizaci navržených společných zařízení, které slouží k ochraně a zpřístupnění krajiny.

To, že zejména v 80. letech minulého století se v naší krajině vybuodovalo značné množství zavlažovacích a odvodňovacích zařízení, uvedl Ing. Motyčka z Povodí Ohře, závodu Karlovy Vary. Tyto stavby měly napomoci zvýšení konkurenceschopnosti našeho zemědělství, ale v současné době nám tyto hlavní meliorační zařízení dělají v krajině problémy. Díky jejich existenci dochází k trvalému podmáčení pozemků, zvyšuje se riziko vodních erozí a nabourává systémy vody v krajině. Řešením, jak napravit existenci těchto staveb, které v současné době nemají na půdu a hospodaření na ní pozitivní vliv, je realizovat komplexní pozemkové úpravy a snížit tak negativní dopady dřívějšího hospodaření.

Ing. Bízek, zástupce Krajského pozemkového úřadu pro Karlovarský kraj z pobočky Karlovy Vary představil projekt protipovodňového opatření v katastrálním území Boží Dar. Projekt spočíval ve výstavbě dvou protipovodňových nádrží, úpravy stávající nádrže a vybudování záchytných protipovodňových příkopů. Cílem projektu bylo vyřešení problémů s přívalovými vodami a vodami při jarním tání sněhu v horské obci.

Realizace záchytných a protipovodňových nádrží na Božím Daru

Důležitost existence tůní, mokřadů a jiných vodohospodářských děl v krajině prezentoval ve své přednášce Ph.D. Ing. Miloš Holub, zástupce Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Uvedl, že komplexní pozemkové úpravy mohou významnou měrou přispět k realizaci vodohospodářských opatření. Klade důraz na důležitost zadání a následné využití vodohospodářských studií. Uvedl také, že soukromí

vlastníci půd zpravidla souhlasí nebo přímo sami navrhují drobná hospodářská opatření, ale pro liniové revitalizace pak chybí půda v jednotlivých katastrech.

Na vodohospodářské stavby se zaměřila Ing. Soňa Balcárková z Krajského pozemkového úřadu pro Ústecký kraj v Teplicích. Uvedla, že pozemkové úpravy a jejich realizace jsou klíčové pro rozvoj krajiny a venkova. Prioritou pozemkových úprav se stávají opatření sloužící k zadržení vody v krajině. Bez realizací navržených opatření nebude cíl komplexních pozemkových úprav naplněn. Jako příklad dobré praxe realizace komplexních pozemkových úprav prezentovala revitalizaci koryta Mukovského potoka pomocí vybudování brodu, výsadbu zelené a následnou péči o ni v Rtyni nad Bílinou, vodohospodářská opatření v katastrálním území Žim a mnoho dalších.

Ředitelka Odboru pozemkových úprav Státního pozemkového úřadu Mgr. Jaroslava Doubravová vyzdvihla pozemkové úpravy jako multifunkční nástroj pro rozvoj venkova, který jako jediný řeší komplexně venkovský prostor, a to včetně realizací veřejně prospěšných staveb a stávají se tak jednou z nosných agend Státního pozemkového úřadu. Státní pozemkový úřad v letech 2014–2018 výrazně dynamizoval rozpracovanost pozemkových úprav na celém území České republiky, a to jednak s ohledem na zachování kontinuity provádění pozemkových úprav, ale také reagoval na potřeby současného venkova. Zdůraznila také, že bez finanční podpory Programu rozvoje venkova by nemohlo být zrealizováno tolik pozemkových úprav.

Jako příklad dobré praxe realizace komplexních pozemkových úprav byla obnova Panských rybníků v katastrálním území Bublava v biokoridoru Krásno nad Teplou. Tyto projekty prezentoval Ing. Miroslav Irovský, zástupce Krajského pozemkového úřadu pro Karlovarský kraj z pobočky v Karlových Varech. Pozemková úprava v Bublavě spočívala v obnově dvou nefunkčních, téměř zaniklých rybníků a jednoho zcela zaniklého. Výstavba začala v dubnu 2014 a v listopadu 2015 byla stavba zkolaudována. Cílem pozemkové úpravy byla retence vody v krajině, která je propojená s agroturistikou. Vodní dílo je doplněné o stůl a lavice pro cyklisty. Cesty byly vybudovány v průběhu pěti let, jedna z cest je asfaltová, ostatní šterkopískové a jsou využívány i rekreačním účelům, třeba jako cyklostezky nebo jako běžecká trať. Účelem realizace pozemkových úprav v katastrálním území Krásno bylo znovuoživení hlavního melioračního zařízení a svodných a sběrných drenů plošného odvodnění. Kanál, který byl zatrubněný, byl otevřen a jeho dno tvoří drátokošová matrace, která byla položena na geotextilii. Na výplň drátokošů byl použitý materiál z živového lomu, který je poblíž obce Krásno. Realizátor pozemkových úprav svahy koryta překryl zeminou, osel luční travní směsí a vysadil doprovodnou zeleň, aby meliorační zařízení neplnilo pouze funkci ekologickou a vodohospodářskou, ale i protierozní a krajnotvornou.

Pozemkové úpravy jsou hlavně o tom, jak vše funguje v praxi. Proto se účastníci konference přesunuli k nedalekým a v přednáškách zmiňovaným Panským rybníkům v Bublavě. Zde se mohli na vlastní oči přesvědčit, že pozemkové úpravy jsou jedinečným nástrojem, který pozitivně pomáhá krajině i rozvoji venkova.

Exkurze Panské rybníky

Zpracovala: Ing. Martina Petržilková, MBA

Dne: 4. června 2019